

LIMNOLOGICKÉ NOVINY

LIMNOLOGICAL NEWS

Číslo 4

Prosinec 2020

ISSN 1212-2920

Vážení kolegové,

je tu poslední číslo Limnologických novin a s ním i každoroční bilancování a výhled do příštího roku. Rok 2020 se nesmazatelně zapíše do dějin moderní civilizace především díky pandemii Covidu-19, která zcela změnila naše zažitá návyky. I přes složitou situaci a mnohá omezení se Česká limnologická společnost aktivně účastnila odborných aktivit i veřejných debat. Ještě před vypuknutím pandemie se v únoru konal v Českých Budějovicích 18. ročník semináře z ekologie mokřadů a hydrobotaniky (tzv. Hejného seminář), kde odborná skupiny „Rybníky ČLS“ přispěla deseti prezentacemi. V termínu 6. – 8. března se uskutečnil pod vedením Michala Šorfa určovací kurz zooplanktonu zaměřený na identifikaci vírníků, kterého se zúčastnilo deset zájemců převážně z řad studentů. V průběhu roku připravily týmy odborných skupin *Rybářství a Ichtyologie* a *Rybníky* pod vedením Lukáše Kalouse standard „K přírodě šetrné hospodaření na rybnících“ pro AOPK ČR. Na počátku listopadu proběhl poprvé za podpory naší společnosti XVII. ročník rybářské a ichtyologické konference RybIKon. Její pořadatelé se poprali s výzvami, které s sebou nese současná doba, a konferenci se 110 přihlášenými z Česka, Slovenska, Rakouska a Maďarska úspěšně zvládli uskutečnit v online režimu.

ČLS neponechala bez povšimnutí ani vybraná celospolečenská témata spojená s vodou. Připojili jsme se ke společnému prohlášení odborných společností k problematice ochrany jihomoravských luhů na soutoku Moravy a Dyje (tzv. „Moravská Amazonie“) a mezinárodní iniciativě desítek světových společností zabývajících se vodními ekosystémy „*Statement of World Aquatic Societies on Human-Caused Climate Change*“, která dokládá změny mořských i vnitrozemských vodních systémů a vyzývá k urychlenému jednání. Stranou našeho zájmu nemohly zůstat ani plány Ministerstva dopravy na realizaci severní větve kanálu Dunaj-Odra-Labe. Společně s Českou společností pro ekologii jsme připravili a počátkem října zveřejnili prohlášení (viz níže) a tiskovou zprávu, které vyjadřují náš postoj k realizaci tohoto megalomanského záměru. Asi netřeba zmiňovat, že naše aktivita vzbudila velkou mediální pozornost a řada našich členů byla kontaktována se žádostmi o rozhovor. Výše uvedené materiály jsou v plném znění dostupné na stránkách ČLS (limnospol.cz).

Tolik ve stručnosti o našich aktivitách v uplynulém roce a nyní se pojd'me zahledět, co nám přinese rok 2021. V termínu **21.-25. června** by se měl uskutečnit **XIX. ročník společné konference ČLS a SLS**. Ačkoli aktuální situace nevypadá příznivě, organizátoři předpokládají její zlepšení, a proto by se konference měla uskutečnit v tradičním formátu. Akce se pravděpodobně bude konat na soutoku Moravy a Dunaje v bratislavském Děvíně, aktuální informace budou zveřejněny na našich webových stránkách a také je včas rozešleme e-mailem všem členům. Na samý závěr bych Vám rád poděkoval za Vaše aktivity v minulém roce a popřál hodně zdraví, štěstí a pracovních úspěchů v roce 2021.

Petr Znachor
předseda ČLS

Gratulujeme!

K narozeninám Jožky Fuksy

Jožka Fuksa letos v prosinci slaví narozeniny, které jsou pro většinu z nás symbolem odpočinku, případně výletů či péče o vnoučata. Nejsem si ovšem jistá, jestli Jožka stíhá i odpočívat, protože zbylým dvěma aktivitám se věnuje, a navíc je stále velmi aktivní ve svém oboru ve Výzkumném ústavu vodohospodářském TGM i přednáší na Přírodovědecké fakultě UK v Praze.

S Jožkou jsme se poznali už dávno, ačkoli náš ročník vlastně ještě neučil,

ale rozsah jeho odborných znalostí i zájmů mě nepřestávají udivovat ani po těch letech. Jožkovu odbornou minulost hezky shrnul Jarda Vrba v *Limnologických novinách* 2015/4. Mnozí z mladších kolegů ho mají především za odborníka na řeky, v poslední době zejména jejich znečištění, zatížení farmaky a reakcí na klimatické změny, ale začátek jeho kariéry je spojen s podzemními vodami a studánkami. K tomuto tématu se ostatně vrátil v jedné ze svých výzkumných odboček, v roce 2015 vyšla publikace *Pražské prameny: stav 2011-2013* od kolektivu autorů v čele s naším jubilantem. Ostatně takových „odboček“ má Jožka ve svém portfoliu celou řadu, ať už jde o vliv umělého zasněžování na přírodu a přilehlé toky, nebo třeba stav odkanalizování a čištění odpadních vod v Moldavsku. A jistě by se našlo mnoho dalších... Díky šíři svých odborných zájmů a znalostí se stal oblíbeným diskutérem pro televizní i rozhlasové debaty, dokáže navíc vše vysvětlit srozumitelným jazykem a přehledně, ať už jde o odborná témata (viz odkazy na webu ČLS) nebo o prosté povídání o pražských studánkách (ČT podzim 2020).

Díky, respektive „díky“, karanténním opatřením letošního podzimu jsem s Jožkou strávila každou středu dopoledne při jeho online hodině *Mikrobiální ekologie vody* (kterou jsem mu coby externímu vyučujícímu vždy musela zahájit). Hodiny pro mě byly poučné nejen kvůli zopakování si tohoto tématu, ale hlavně jako vzorová ukázka toho, jak dobře přednášet. I obtížnější aspekty mikrobiálního světa (a že jich není málo) dokáže Jožka přednést jako jednoduchou a logickou věc – není divu, že jsou Jožka i jeho přednášky mezi studenty oblíbeny.

Jožka tedy alespoň pro mě zůstává obrovskou inspirací toho, jak si udržet dobrou náladu a jasnou mysl až do věku „péče o vnoučata“. Jak mi nedávno také říkal (upraveno a zkráceno): „když člověka čeká nevyhnutelná cesta v dešti, může jít buď našťvaný a mokrý, nebo jenom mokrý“. Budu se snažit se tím řídit a Jožkovi přeji ještě mnoho jasných let.

- Veronika Sacherová -

Reakce na schválení části koridoru Dunaj-Odra-Labe

Dne 5.10.2020 schválila vláda ČR přípravu první části vodního koridoru Dunaj-Odra-Labe na řece Odře mezi Ostravou a polskými hranicemi. První etapa by měla stát asi 15 miliard Kč a stavba by údajně mohla začít po roce 2030.

Předseda České společnosti pro ekologii Robert Tropek zorganizoval společně s výbory ČSPE a ČLS sepsání „Prohlášení odborných společností a akademických pracovišť k zahájení přípravy plavebního koridoru Dunaj-Odra-Labe“. K tomuto prohlášení se svým podpisem připojili desítky vedoucích akademických pracovníků z řad přírodních i společenských věd, včetně děkanů všech přírodovědeckých fakult v ČR.

Prohlášení odborných společností a akademických pracovišť k zahájení přípravy plavebního koridoru Dunaj-Odra-Labe

Jakožto zástupci odborných společností a akademických pracovišť vyjadřujeme zásadní znepokojení nad [usnesením o zahájení přípravy realizace koridoru Dunaj-Odra-Labe \(DOL\)](#), které v pondělí 5. října na svém jednání přijala vláda České republiky. Považujeme za nepřijatelné, aby bez náležité společenské a odborné diskuse vláda projednávala a schvalovala kroky vedoucí k realizaci DOL či jeho části.

S ohledem na závěry [Studie proveditelnosti](#) i našich vlastních šetření a odborných studií je zřejmé, že se jedná o projekt, který by měl významný negativní dopad na hydrologický režim krajiny a zásadně by poškodil životní prostředí. V tomto duchu se vyjadřuje i [usnesení Senátu Parlamentu ČR z jednání ze dne 14. června 2019](#), které žádá, aby rozhodnutí vlády předcházela oponentura provedená neustrannými zahraničními experty. Životní prostředí v ČR potřebuje systematické a nákladné zásahy cílené na ozdravení krajiny, zejména jejího vodního režimu. Vodní toky a jejich okolí patří k nejohroženějším a nejvíce poškozeným typům prostředí, přitom právě v oblasti plánovaného koridoru se nacházejí biologicky nesmírně cenná území, která patří mezi evropsky významné lokality (EVL). Koridor DOL by zabral tisíce hektarů půdy a tato území zničil. Tyto argumenty, včetně řady dalších, jsme již dříve shrnuli ve [stanovisku části odborné veřejnosti](#).

V současné situaci, charakterizované prudkými klimatickými a společenskými změnami, existuje obrovská nejistota ohledně budoucí vodní bilance naší krajiny, dostupnosti zásob vody a splavnosti našich řek, stejně jako nejistota ohledně rozvoje různých alternativních dopravních cest. V takové situaci je plánování takto dlouhodobých projektů za stovky miliard, zásadně měnících krajinu, naprostým hazardem. Jakékoli kroky ve prospěch projektu DOL tak považujeme za krajně nezodpovědné. Postup ve věcech tak velkého rozsahu, a s takto zásadním vlivem na celé regiony ČR i okolních států, může být založen pouze na široké odborné i společenské diskusi a na dostatečném zvážení všech odborných studií a dalších podkladů.

V Praze 8. října 2020

ČLS na sociálních sítích

Jak jistě všichni víte, má ČLS účet na Facebooku (<https://www.facebook.com/limnospol>). Jakkoli je možná tato platforma pro leckooho z vás mimo oblast zájmu, je to vhodný prostor pro popularizaci vědy, což je obor, na který bychom neměli zapomínat. V současné době stránky plní zejména kolegové Jindra Duras a Dušan Kosour, za což jim velmi děkujeme. Pokud byste se také do kolektivu správců chtěli přidat, napište na info@limnospol.cz, ale navrhovaný obsah můžete i na email redakce uvedený níže. Nemusí se jednat jen o popularizační texty a odkazy, můžete touto cestou zviditelnit i své vědecké články týkající se limnologie – v takovém případě zašlete prosím link na publikaci s kratičkým srozumitelným souhrnem a fotografií nebo obrázkem na stejný email.

- redakce LimNo -

**Milí kolegové,
přejeme nadhled a pohodu v roce 2021!
Hlavní výbor ČLS**

Zimní Lipno, foto Petr Znachor

LIMNOLOGICKÉ NOVINY, č. 4/2020

ISSN 1212-2920

© Česká limnologická společnost, z.s.

reg. č. MK ČR E 10186

Členský zpravodaj České limnologické společnosti, vychází čtyřikrát ročně s finanční podporou Akademie věd ČR prostřednictvím Rady vědeckých společností České republiky. Roční předplatné je pro členy ČLS zahrnuto v členském příspěvku (300,- Kč; studenti a senioři 100,- Kč; status studenta zaniká v kalendářním roce následujícím po dovršení 26 let; status seniora vzniká v roce následujícím po dovršení 65 let), pro nečleny činí 100,- Kč. Zájemci o členství mohou získat přihlášky v sídle ČLS a na <http://www.limnospol.cz/cz>. Číslo účtu ČLS je **280754359/0800**, **trojmístný variabilní symbol** je pro každého člena **specifický**; lze ho nalézt v **profilu člena na www.limnospol.cz**, případně jej lze ověřit u matrikáře, hospodáře, tajemníka či v redakci. Evidenci předplatitelů LimNo vede výbor ČLS.

Vydavatel:	Redakce a administrace:
Česká limnologická společnost, z.s. Viničná 1594/7, CZ-128 00 Praha 2 tel.: 221 951 899 e-mail: info@limnospol.cz http://www.limnospol.cz/cz číslo účtu: 280754359/0800	Přírodovědecká fakulta UK Katedra ekologie Viničná 7, 128 44 Praha 2 Odpovědná redaktorka: dr. Veronika Sacherová tel.: 221 951 809; e-mail: veronika.sacherova@natur.cuni.cz